

"No interessa el món de la cultura"

Antònia Vicens (Santanyí, Mallorca, 1941) és la nova presidenta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. La dignificació de l'escriptor i el trencament de les barreres entre els territoris de parla catalana són alguns dels objectius que s'ha plantejat Vicens.

Una pregunta innocent: per a què serveix una associació d'escriptors?

—Quan va començar servia per a moltes coses. Els escriptors editàvem sense contracte, no se'ns protegia de cap manera. L'AELC hi va intervenir molt: va aconseguir que s'editàs amb contracte, amb la protecció intel·lectual...

—I avui?

—Sobretot feim una tasca de seguiment a diversos fòrums per incidir en la defensa dels drets dels autors.

—La consideració social dels escriptors no sembla passar per la millor època.

—És vera. Fa vint anys els escriptors fèiem pinya per intentar canviar les coses, perquè el país fos normal... i d'alguna manera adquirírem un paper en aquest sentit. Ara, els polítics ens ha pres el paper i en general no en volen sentir parlar gaire, dels escriptors.

—Les institucions, vol dir?

—Sí. En general no els interessa gaire el món de la cultura. Jo crec que la societat és un reflex dels seus dirigents i, per tant, socialment el paper dels escriptors i en general de la cultura, doncs, ha minvat. Hi ha un menyspreu absolut.

—Aquí?

—Aquí sí. Miri, li posaré un exemple. Fa poc, a la Universitat Catalana de la Dona, em vaig trobar amb una poetessa irlandesa que vivia de la seva activitat. No, evidentment, dels drets d'autor que li reporten els llibres de poesia, però sí que entre això i les conferències, xerrades i d'altres activitats professionals directament relacionades amb la seva condició de poetessa, fa un tot que li permet viure. Segurament de manera humil, però aconsegueix viure de la seva obra i de la cultura. Aquí això és impossible.

—Troba que són iguals les institucions catalanes, les balears i les valencianes?

—No. Les catalanes són diferents. Van millor. Al País Valencià la situació és dolentíssima amb la Generalitat de Zaplana. A les Illes realment només tenim l'ajut i el suport del Consell de Mallorca. El Govern Balear i l'Ajuntament de Palma fan alguna cosa molt aïllada com ara ajudar a la publicació d'un llibre, però no passa d'aquí.

A Catalunya és diferent. És, potser, una qüestió de

PERE BOTA

sensibilitat. Un exemple, la primera carta d'enhonorabona que he rebut és la del conseller de Cultura de la Generalitat, Joan Maria Pujals. A Catalunya hi ha molt més contacte entre el món cultural i el món institucional. Val a dir, però, que a València hi ha un conveni amb la universitat —que segurament tindrè també un de semblant a Balears— que almenys permet que els escriptors vius puguin ésser coneguts en aquest ambient.

—L'existència d'una associació d'escriptors en llengua catalana és una mostra de la anormalitat cultural en què viu el país?

—Segurament sí. Els escriptors catalans hem hagut de fer de la creació quasi una bandera. Això és molt

"Els polítics ens han creat barreres i fronteres en el territori. El que volem és precisament posar fi a aquesta separació i per això sempre feim intercanvis."

"L'escriptor hauria de tenir el coratge suficient per no donar mai res gratuïtament. Hauria de desaparèixer aquesta por, vull dir que allò que tant es parla de qualqu que no cobra o fins i tot paga per editar és molt dolent."

fotut, perquè l'escriptor hauria d'estar-se a ca seva escrivint tranquil·lament i no haver-se de preocupar de fer política. Però...

—*Passem a un altre tema. Vostès, els escriptors de Balears, de Mallorca més concretament, tenen fama de ser una tribu, amb perdó, mal avinguda, i cada dos per tres apareixen a la premsa per les seves bregues, gelosies i l'intercanvi d'insults. No és un panorama gaire edificant.*

—Bé, sí, el panorama ha estat una mica mogut. Però això és tan vell... ha passat tota la vida i per tot arreu. No sé... sempre hi ha bàndols. Aquí, la cosa més trista és que la discussió sovint té molt poca alçada. Ara, que existesquin grups oposats, opinions diferents, estètiques diferents... això és molt normal. El que passa és que Mallorca és tan petita que no sé... no sé si la pressió cerebral és superior a altres llocs perquè ens trobam tots per tot... Jo crec que el que ens manca aquí és una mica d'humor. Fa falta humor.

—*Recentment el Consell de Mallorca ha signat un conveni de col·laboració cultural amb la Generalitat de Catalunya. Què en pensa, d'aquesta iniciativa?*

—He vist que hi ha molta gent il·lusionada. Caldrà veure com funcionarà, però sí que vull dir que en l'AELC donarem tot el suport que poguem. La idea és molt bona però haurem d'esperar un parell d'anys per veure com ha anat.

—*Una sola llengua i cultura, però, els escriptors són de cada territori o són de la cultura comuna?*

—Els polítics ens han creat barreres i fronteres en el territori. El que volem és posar fi a aquesta separació i per això sempre que podem feim intercanvis. Hauria de desaparèixer això d'escriptors catalans, valencians o balears. Tots som escriptors catalans.

—*Parlem dels editors.*

—D'això em queix una mica també. Perquè els editors tenen molt de suport de les institucions. Però l'escriptor, que és qui fa la feina, no en té gens. Cada dia apareixen més editorials... per qualque cosa deu ser.

—*Els que coneixen aquest món diuen que l'estructura empresarial editorial a Balears és molt minsa, comparada amb la catalana, i no només per raons demogràfiques.*

—Sí, molt. Jo he publicat recentment a Barcelona i la diferència és enorme. Tens suport, promoció... és molt diferent. Per ventura i per acostar-nos una mica, l'Espai Mallorca [vegeu EL TEMPS, núm. 732] ens ajudarà una mica. Ja hauria d'haver existit des de fa molt de temps.

—*S'escriu per una causa, encara que es vengui poc, o s'ha d'aspirar a escriure per professió?*

—Jo crec que l'escriptor hauria de tenir el coratge suficient per no donar mai res gratuïtament. Hauria de desaparèixer aquesta por, vull dir que allò que tant es parla de qualqu que no cobra o fins i tot paga per editar, doncs que és molt dolent...

—*I l'amor a l'art, a la causa, on queda?*

—Sovint no és més que una manca d'autoestima, de poca valoració de la pròpia feina... va en contra de la pròpia persona de l'escriptor. Precisament, l'AELC ha lluitat molt per evitar això, perquè l'escriptor tenguí un contracte ben clar amb l'editor. Allò de donar gràcies per editar s'hauria d'haver acabat.

—*Com es pot convertir un panorama cultural tan anormal com el d'avui en normal?*

—A través de l'educació i, per tant, amb un compromís ferm de les institucions. És, en molts de casos, una qüestió de sensibilitat i de donar exemple. Si els que estan a dalt, els polítics, menyspreen la cultura i qui la crea, difícilment la gent —que sempre té un alt component d'actituds d'imitació— l'estimarà.

—*Creu que la societat cada vegada gira més l'esquena al món de la cultura impresa?*

—Podria fer aquesta impressió. Les activitats culturals no sembla que les segueixi gaire gent, però hem de tenir present que avui existeix una enorme oferta d'activitats culturals diverses. És lògic, és cosa del temps. Miri, jo crec que avui dia es llegeix molt més, per exemple, que no fa vint anys. El que passa és que l'oferta és tanta i tanta que moltes vegades supera i aclapara la demanda.

—*Quins objectius creu que hauria d'assolir l'associació que vostè presideix?*

—Que l'escriptor tenguí més pes social, que hi hagi menys divisió lingüística i menys substitució cultural.

"Jo crec que avui dia es llegeix molt més, per exemple, que fa vint anys. El que passa és que l'oferta és tanta i tanta que moltes vegades supera i aclapara la demanda."

Miquel Payeras